

LA INDÚSTRIA QUÍMICA

La indústria química a Catalunya: evolució i tendència

Amb aquest article encetem una sèrie que pretén informar de la marxa dels principals sectors de l'economia. Són articles que contribueixen a difondre l'*Informe Anual de l'empresa catalana* que publica el Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya i la *Memòria Econòmica de Catalunya* que publica el Consell de Cambres de Catalunya.

ORIOL AMAT,
CATEDRÀTIC DE LA UPF,
ECONOMISTA I VICEPRESIDENT
DE L'ACCID

La indústria química presenta una tendència a la pèrdua de pes si ho comparem amb alguns països asiàtics

La indústria química té una gran importància dins l'economia espanyola, ja que aporta aproximadament el 10% del PIB industrial i prop del 5% del PIB total de l'economia. Catalunya representa un 47% de la producció del sector químic estatal.

Tanmateix, el mercat intern presenta una tendència a la pèrdua de pes relatiu des d'un punt de vista internacional, ja que es tracta d'un mercat madur que té taxes de creixement del consum baixes, si les comparem amb les dels països emergents com, per exemple, els països asiàtics, excepte Japó, que presenten unes perspectives de creixement de la demanda interna força elevades. Aquests països són una de les zones amb més gran expansió de la indústria química a nivell mundial, conseqüència de la importància dels seus mercats i de les perspectives existents de creixement de la demanda interna.

Val a dir que, com la resta de la Unió Europea, la indústria química catalana pateix la forta competència procedent d'alguns dels països del sud-est asiàtic, principalment de la Xina, Indonèsia, Tailàndia, l'Índia i Taiwan. Encara que la qualitat dels productes d'aquests països és, en

general, inferior a la dels productors d'Europa i dels Estats Units, són molt competitius a nivell de preus, motiu pel qual la seva penetració en determinats camps és certament significativa. Malgrat això, el comportament de la indústria química és positiu.

Les empreses del sector químic durant l'any 2006 varen seguir augmentant el seu nivell de producció (6,5%) tot i que menys que l'any anterior (7,7%). Malauradament, aquest increment d'activitat no es va traduir en una millora de la rendibilitat ja que les taxes de rendibilitat varen disminuir. Així, la rendibilitat dels fons propis va baixar fins el 11,6%, que de tota manera, es pot qualificar d'elevada. Les causes principals de la baixada de la rendibilitat dels fons propis són la caiguda de la rendibilitat de l'actiu i del palanquejament.

La rendibilitat de l'actiu va disminuir com a conseqüència de l'increment de les altres despeses d'explotació i les despeses financeres. En canvi, l'impost sobre els beneficis va disminuir en percentatge. El mateix va succeir amb les despeses de personal que varen augmentar menys que l'activitat. Això és conseqüència de que la productivitat de les despeses de personal es va incrementar, si les comparem amb el valor afegit.

També va repercutir en la menor rendibilitat de l'actiu la menor rotació de l'actiu circulant. La reducció del palanquejament implica que el deute és menys rendible que en anys anteriors, encara que els baixos tipus d'interès fan que l'endeutament segueixi essent rendible per a les empreses del sector. Els recursos generats es varen reduir i això explica que l'autofinançament també hagi disminuït. La reducció dels recursos generats va repercutir en el finançament de les inversions ja que es va fer essencialment amb deutes, tant a llarg termini com a curt amb cost. Cal destacar que els fons propis varen disminuir. Aquesta política de finançament ha com-

portat un increment de les despeses financeres. En síntesi, al llarg dels darrers anys es constata una tendència decreixent de les taxes de rendibilitat de les empreses del sector químic.

En els darrers anys s'ha acumulat una reducció entre 3 i 4 punts percentuals. Tot i així, la rendibilitat obtinguda segueix tenint valors que es poden qualificar d'acceptables. Si bé les vendes

mostren un dinamisme important, l'escassa contenció de les altres despeses d'explotació frena l'avenç dels resultats, i és sobretot el marge el que reflexa aquesta lleugera davallada.

LA INDÚSTRIA QUÍMICA CATALANA ESTRUCTURA DEL BALANÇ I COMPTE DE RESULTATS

	2002	2003	2004	2005	2006
Nombre d'empreses de la mostra	125	119	117	110	100
1. Partides del compte de resultats (percentatge de variació anual)					
Valor de la producció	2,2	5,8	2,6	7,7	6,5
Resultat net total	53,3	-5,3	-3,6	8,2	-15,7
Autofinançament	3,9	-12,5	2,2	-0,5	-18,6

2. Estructura del compte resultats (Vendes = 100)

= Valor afegit brut (Vendes menys materials i altres despeses d'explotació)	26,1	27,4	26,4	25,0	23,7
-Despeses de personal	14,2	14,4	14,2	14,5	14,5
-Amortitzacions i provisions de tràfic	4,4	4,1	4,1	4,2	3,8
+Ingressos financers	1,7	1,0	1,2	1,8	1,2
-Despeses financeres	1,1	1,3	1,2	1,1	1,3
+/-Altres resultats	0,7	0,1	0,0	0,1	0,5
-Impost sobre beneficis	2,2	2,5	2,3	1,8	1,4
=Resultat total	6,6	6,2	5,9	5,3	4,4

3. Ràtios economicofinanceres

Resultat ordinari net / Fons propis	16,4	18,0	16,7	14,8	11,6
Resultat ordinari abans d'interessos / Total Actiu net	13,6	14,9	13,6	11,7	9,1
Palanquejament	8,8	8,8	8,3	7,4	4,5
Valor de la producció / Actiu net de l'explotació (voltes)	2,2	2,3	2,3	2,2	2,2
Valor de la producció / Actiu circulant net de l'explotació (voltes)	6,9	6,9	6,4	5,8	5,1
Actiu immobilitzat net / Finançament permanent	80,2	80,4	78,4	77,4	84,7
Autofinançament / Fons propis	17,5	16,6	15,6	14,0	11,5

(ns) Valor no significatiu perquè d'un període a l'altre canvia el signe de la partida corresponent o perquè el percentatge de variació és inferior al -100%